

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 7 mei 1992 door de Gemeenschapsminister van Onderwijs en Ambtenarenzaken verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Executieve "tot vaststelling van het kiesreglement voor de centrale raad van het bestuur van de Autonome Raad van het Gemeenschapsonderwijs", heeft op 13 mei 1992 het volgend advies gegeven :

Om overeenkomstig het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 15 oktober 1991, het spoedeisend karakter van de adviesaanvraag te staven, wordt aangevoerd wat volgt :

"In de opeenvolging van fasen in de procedure van 6 rechtstreeks te verkiezen leden van de centrale raad, die op 1 januari 1993 decretaal moet leiden tot een nieuwe samenstelling, voorziet het ontwerp dat de oproep tot de kandidaten in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd vóór 1 juli 1992 (art. 6, § 1). De uiterste datum van indiening der kandidaturen is vastgesteld op 1 augustus 1992 (art. 6, § 1, 6°).

Verder bepaalt het ontwerp dat de lijst van de 6 andere leden van de centrale raad, nl. deze door de Executieve te benoemen op de voordracht van de fracties van de Vlaamse Raad (art. 24 bijzonder ARG0-decreet), vijf dagen vóór de uiterste datum van indiening van de rechtstreeks te verkiezen kandidaten in het Staatsblad moet worden gepubliceerd (art. 6, § 2).

Daaruit volgt dat :

- 1° de benoeming door de Executieve van de voorgedragen leden, én de publicatie in het Staatsblad van de lijst van deze leden uiterlijk moet kunnen gebeuren in de tweede helft van juli 1992;
- 2° vermits de fracties van de Vlaamse Raad een redelijke termijn moet worden geboden (1 ½ maand) om leden van de centrale raad te kunnen voordragen, het in werking treden van het besluit op 1 juni 1992 (art. 29) rechtvaardigt.

Derhalve moet de Vlaamse Executieve in de mogelijkheid worden gesteld haar definitieve goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit, in de loop van mei 1992".

.../...

I. ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Het ontwerp regelt de procedure voor de verkiezing van de rechtstreeks te verkiezen leden van de centrale raad van bestuur van de ARGO, bedoeld in artikel 24, b, van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs. Rechtsgrond daartoe vindt het ontwerp in artikel 31, eerste zin, van hetzelfde decreet.

2. In het ontwerp worden een aantal bepalingen van het bijzonder decreet overgenomen en aangevuld of wordt door het invoegen van een begripsomschrijving, afgeweken van essentiële bepalingen van dat decreet.

Zo worden in artikel 8 van het ontwerp een aantal verkiesbaarheidsvoorwaarden in verband met de nationaliteit, de minimumleeftijd en het gedrag van de kandidaat toegevoegd aan de enige verkiesbaarheidsvoorwaarde gesteld in het ARGO-decreet. Artikel 29 van dat decreet bepaalt dat, om deel te kunnen uitmaken van de centrale raad, men op de datum waarop het lidmaatschap ingaat de leeftijd van 65 jaar niet mag hebben bereikt (1).

In artikel 7, § 2, van het ontwerp wordt, zeker in het 1° en 3°, het begrip "onderwijzend personeel" van de

(1) Opgemerkt mag worden dat de bijzondere decreetgever niet is ingegaan op een voorstel tot het instellen van een minimumleeftijd van 18 jaar (zie Gedr. St., Vl. Raad, 1988-1989, nr. 161/4, blz. 44).

ARGO beperkt tot die leden van het onderwijzend personeel die effectief hun ambt uitoefenen in een onderwijsinstelling. Een dergelijke restrictieve interpretatie vindt geen rechtsgrond in het bijzonder decreet. Zij kan onder meer door de verkiezing van statutaire personeelsleden die niet in effectieve dienst zijn, zoals ter beschikking gestelde personeelsleden van het onderwijs, een oververtegenwoordiging tot gevolg hebben van het onderwijzend personeel waardoor de bepaling van artikel 31, tweede zin, van het decreet, volgens welke ten hoogste de helft van de leden van de centrale raad mag bestaan uit personen die tot het onderwijzend personeel behoren, zijdelings wordt uitgehold.

Noch voor het ene noch voor het andere is in het bijzonder decreet een machtiging aan de Executieve aan te wijzen. De delegatie welke door de decreetgever in artikel 31 van het ARGO-decreet aan de Executieve is gegeven, betreft enkel het vaststellen van de verkiezingsprocedure; zij staat de Executieve niet toe bijkomende verkiesbaarheidsvereisten te bepalen, noch een bijzondere-decreetsbepaling restrictief te interpreteren.

De conclusie is dan ook dat de bepalingen van de artikelen 7, § 2 en 8 uit het ontwerp moeten worden geschrapt.

3. Het ontwerp moet worden nagelezen wat het taalgebruik betreft. Men schrijve bijvoorbeeld "een beroep doen op", "een afgevaardigd bestuurder", "aanwijzen" in plaats

.../...

van "aanduiden", "binnen twaalf maanden", "binnen tien kalenderdagen", enz.

II. BIJZONDERE OPMERKINGEN.

Opschrift.

Overeenkomstig de artikelen 3 en 5, § 1, 1°, van het ARG0-decreet, schrijve men :

"... voor de centrale raad van bestuur van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs".

Aanhef.

Aangezien enkel artikel 31 van het ARG0-decreet een rechtsgrond biedt voor de ontworpen regeling, volstaat het in het eerste lid naar dat artikel te verwijzen.

Artikel 1.

Voorgesteld wordt het ontwerp te beginnen met een hoofdstuk I - Definities en daarin een artikel 1 in te voegen waarin alle definities als volgt worden samengevoegd :

"Artikel 1. -

Voor de toepassing van dit besluit moet worden verstaan onder :

.../...

- 1° de centrale raad : de centrale raad van bestuur van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs;
- 2° de lokale raad : de lokale schoolraad of de lokale raad van bestuur;
- 3° het bijzonder decreet : het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs".

Indien op die suggestie wordt ingegaan moeten zowel de hoofdstukken als de artikelen van het ontwerp worden vernummerd.

*

Indien wordt ingegaan op bovenstaand tekstvoorstel, moeten in artikel 1, § 1, eerste lid, de woorden "hierna centrale raad genoemd" vervallen.

Men vulle het 3° van dat lid aan als volgt :
"... voor het Gemeenschapsonderwijs, aangewezen door de centrale raad".

Mede gelet op de toelichting van de gemachtigde van de Executieve kan het tweede lid dan als volgt worden gesteld :

"De centrale raad wijst voor elk lid van het kiesbureau een plaatsvervanger aan".

.../...

In paragraaf 3 is er een tegenstrijdigheid tussen de bepaling van de eerste zin, luidens welke elke kandidaat een getuige kan afvaardigen bij de in hoofdstuk V bedoelde verrichtingen van het kiesbureau, en die van de voorlaatste zin, die de aanwezigheid van de getuige beperkt tot de telverrichtingen van dat kiesbureau. Om deze tegenstrijdigheid op te heffen schrijve men in de voorlaatste zin : "... aanwezig te zijn bij de hiervoor bedoelde verrichtingen".

Artikel 3.

Indien wordt ingegaan op het onder artikel 1 gedane tekstvoorstel, schrijve men in paragraaf 1 "wordt per lokale raad een stembureau opgericht".

*

Blijkens paragraaf 3 kan in bepaalde omstandigheden een personeelslid van "de administratieve diensten van de ARG0 door het stembureau uit zijn midden" als voorzitter van dat bureau worden aangewezen.

Luidens paragraaf 2 bestaat het stembureau uit de leden van de lokale raad : personeelsleden van de administratieve diensten maken als zodanig geen deel uit van die raad.

Aan de Raad van State is meegedeeld dat de stellers van het ontwerp de personeelsleden beogen die als stemge-

.../...

rechtig verkozen of gecoöpteerd lid deel uitmaken van de lokale raad. Alhoewel de aangehaalde hypothese zich eerder uitzonderlijk zal voordoen, gelet op de trapsgewijze regeling opgenomen in paragraaf 3 van artikel 3, moet niettemin worden opgemerkt dat aldus een onderscheid wordt gemaakt tussen stemgerechtigde leden van een lokale raad zonder dat daarvoor een plausibele grond lijkt aanwezig te zijn.

Die opmerking geldt ook voor de regeling van de plaatsvervangende voorzitter in paragraaf 4.

In de tweede zin van die paragraaf ware het juister te schrijven : "wijst het stembureau uit zijn midden een plaatsvervangende voorzitter aan ...".

Artikel 4.

De bepalingen van § 1, 1°, 2° en 3° hernemen de bepalingen van artikel 25 van het ARGO-decreet met dien verstande dat in het 3° een definitie van het begrip "instellingshoofd" wordt toegevoegd.

Onverminderd de vraag of voor die begripsomschrijving een opdracht aan de Executieve kan worden gevonden in het ARGO-decreet, is deze omschrijving, mede door de verwijzing naar andere onderwijsdecreten, moeilijk leesbaar en daardoor nauwelijks toegankelijk voor de gebruikers van het kiesreglement. Indien de Executieve meent het begrip "instellingshoofd" nader te moeten toelichten, kan zij dit

.../...

best doen door in een omzendbrief te preciseren welke instellingen als onderwijsinstellingen moeten worden beschouwd voor het bepalen van het begrip "instellingshoofd".

Artikel 5.

In paragraaf 3 kunnen de woorden "het bezwaar wordt door hem onverwijld onderzocht" de indruk wekken dat het ingediende bezwaar enkel door de voorzitter en niet door het gehele stembureau moet worden onderzocht. Het ware daarom juister te schrijven : "... bij de voorzitter van het stembureau, dat onverwijld uitspraak doet".

Artikel 6.

Gelet op de algemene opmerkingen, punt 2, ware het beter in paragraaf 1, tweede lid, 2°, te verwijzen naar "de verkiesbaarheidsvoorwaarde bedoeld in artikel 29 van het bijzonder decreet en de onverenigbaarheden bedoeld in artikel 27, § 1, van hetzelfde decreet".

In het 3° is het juister te schrijven "artikel 31, tweede zin".

Vraag is of in de oproeping niet eveneens moet worden vermeld dat overeenkomstig artikel 6 van het bijzonder decreet het verkozen lid bij de aanvaarding van zijn

.../...

mandaat een verklaring van gehechtheid aan het gemeenschaps-onderwijs moet afleggen.

Voorgesteld wordt de bepaling in paragraaf 3 aan te passen als volgt :

"§ 3. Indien er niet ten minste zes kandidaten zijn die, met toepassing van artikel 31, tweede zin, van het bijzonder decreet, als lid van de centrale raad kunnen zetelen, wordt een nieuwe oproep gepubliceerd...".

Artikel 7.

Volgens paragraaf 1 behelst de kandidaatstelling een verklaring die aangeeft of de kandidaat al dan niet personeelslid is van het gemeenschapsonderwijs. Uit die bepaling blijkt niet wie deze verklaring moet afleveren. Zoals paragraaf 1 is geformuleerd, kan de kandidaat zelf die verklaring afleggen.

Gelet op de algemene opmerking nr. 2, volstaat het in paragraaf 1, tweede zin, te schrijven : "De kandidaat moet bewijzen dat hij op de datum waarop het lidmaatschap ingaat, de leeftijd van 65 jaar niet bereikt".

Zoals in de algemene opmerkingen werd uiteengezet vindt de Executieve in het bijzonder decreet geen rechtsgrond voor een restrictieve interpretatie van het begrip onderwijzend personeel. De bepaling van paragraaf 2 moet bijgevolg worden geschrapt.

.../...

Artikel 8.

Om dezelfde reden moet ook dit artikel worden geschrapt.

Artikel 10.

Het is niet duidelijk welke de "voorwaarden van artikel 24" van het bijzonder decreet zijn waaraan, krachtens de tweede zin, de in paragraaf 1 bedoelde kandidaten moeten voldoen.

Voorts verhinderen de in artikel 27 van het decreet opgesomde onverenigbaarheden wel de uitoefening van het mandaat, maar zij vormen geen beletsel voor de verkiesbaarheid van de kandidaat. Het kiesbureau mag hem bijgevolg niet uitsluiten op grond van een onverenigbaarheid. Wordt de betrokkene verkozen, dan zal hij moeten kiezen tussen het opnemen van het mandaat of het blijven uitoefenen van de door het bijzonder decreet onverenigbaar geachte functie.

De vermelding van artikel 27 dient bijgevolg te vervallen.

*

.../...

Er is een contradictie tussen het bepaalde in paragraaf 2 (de documenten liggen ter inzage bij de voorzitter van het stembureau) en artikel 13, § 3 (dezelfde documenten liggen ter inzage in het lokaal waar het stembureau zetelt). Voorgesteld wordt de bepaling van artikel 10, § 2, welke de stemverrichtingen betreft, aan te passen en op te nemen in artikel 13, § 3.

Artikel 13.

In fine van paragraaf 1 schrijve men "en formuleren voor het opmaken van het proces-verbaal".

In paragraaf 2, laatste zin, ware het juister te verwijzen naar artikel 9, § 4 en in paragraaf 3 moet "artikel 5, 4º", worden vervangen door "artikel 5, § 4".

Artikel 17.

Men stelde het tweede lid als volgt :

"Een stembrief waarop het stemteken op onvolkomen wijze is aangebracht, wordt als geldig aangezien wanneer de wil van de kiezer op voldoende wijze tot uiting is gebracht".

.../...

Artikelen 18 en 19.

Deze artikelen betreffen onder meer de rangschikking van de kandidaten die wordt bepaald door het aantal stemmen (artikel 18). Artikel 19, § 3, tweede lid, bepaalt voorts dat "de niet verkozen kandidaten worden gerangschikt als opvolgers van de leden verkozen in toepassing van artikel 24, b, van het bijzonder decreet in de volgorde van het aantal behaalde stemmen".

Uit het een en het ander volgt dat kandidaten die geen stemmen hebben behaald, niet verkozen zijn en evenmin als opvolgers gerangschikt kunnen worden.

*

Artikel 19, § 1, passe men aan als volgt :

"... zijn bepalend voor de toepassing van artikel 31, tweede zin, van het bijzonder decreet".

Ook in de paragrafen 2 en 4 precisere men telkens :
"... artikel 31, tweede zin ...".

Artikel 22.

Men schrijve : "Zodra de verkiezingsuitslag definitief is, stuurt de centrale raad hem aan de Vlaamse

.../...

Executieve". Voorts kunnen de woorden "om uitvoering te geven aan artikel 26, § 1, van het bijzonder decreet" worden weggelaten.

Artikel 24.

In het eerste lid wordt best gepreciseerd op welk adres het bezwaarschrift moet worden ingediend. Deze opmerking geldt eveneens met betrekking tot artikel 26, eerste lid.

Artikel 25.

Krachtens het bepaalde in het eerste lid moet de beroepskamer uitspraak doen binnen tien werkdagen na de verkiezingsdatum. Vraag is of deze termijn realistisch is (artikel 27 stelt voor het behandelen van de bezwaren tegen de telling een termijn van tien kalenderdagen, te rekenen van de ontvangst van het bezwaar), te meer daar, nog steeds volgens dat eerste lid, "bij ontstentenis van uitspraak, het bezwaar aanvaard is". Het is trouwens niet duidelijk wat precies wordt bedoeld met de in deze materie ongewone term "aanvaard". Betekent hij dat het bezwaarschrift ontvanke-lijk en gegrond moet worden bevonden en dat de vastgestelde onregelmatigheid daarenboven een beslissende invloed moet hebben gehad op de uitslag ? Een dergelijke interpretatie zou dan weer in strijd komen met het bepaalde in het tweede lid, volgens hetwelk de lokale verkiezing wordt vernietigd indien "een klacht gegrond blijkt".

.../...

Het ontwerp is op dit stuk aan verduidelijking toe, zeker wat de gevolgen betreft van een bezwaar dat door het verloop van de termijn "aanvaard" is.

Ten slotte moet in dit artikel worden gepreciseerd volgens welke procedure de nieuwe verkiezing zal worden georganiseerd.

Artikel 26.

In het tweede lid schrijve men : "Bij ontstentenis van bezwaar binnen de gestelde termijn ...".

Artikel 27.

Wat het "aanvaarden" van de bezwaren, de betekenis van deze term en de gevolgen betreft, mag worden verwezen naar de desbetreffende opmerkingen onder artikel 25.

Artikel 28.

De tweede zin "Van ambtswege wordt een einde gesteld (lees : gemaakt) aan het mandaat ..." moet in een afzonderlijk lid worden ondergebracht. Voorts dienen, overeenkomstig de algemene opmerking nr. 2, de woorden "en artikel 8 van dit besluit" te worden weggelaten.

De kamer was samengesteld uit

de Heer	: J. VERMEIRE,	staatsraad - voorzitter,
Mevrouw	: S. VANDERHAEGEN,	staatsraden,
de Heer	: M. VAN DAMME,	
Mevrouw	: A. TRUYENS,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. BAERT, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J. DRIJKONINGEN, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. TRUYENS.

J. VERMEIRE.